

Тема: Велика Британія у другій половині XX – на початку XXI століття

План:

1. Наслідки другої світової війни.
2. Розпад Британської колоніальної імперії.

Література

1. Ладиченко Т.В. Всесвітня історія. 10 кл. – К.: «Генеза», 2010 – 294 с.;
2. Гісем О.В. «Всесвітня історія 10-11 клас (розробки уроків)».- Харків «Ранок» 2007р.;
3. Воронявський О.В. «Всесвітня історія»: Наочний довідник / О.В. Воронявський, Н.Л. Міщенко. – Х.: Вид-во «Ранок», 2011. – 128 с.
4. <http://ukrmap.su/uk-uh5> - Всесвітня історія

1. Після Другої світової війни Англія остаточно втратила "пальму першості" у міжнародних відносинах. Починається розпад найбільшої Британської колоніальної імперії. Після виснажливої війни Англія залишилась серед великих держав, але не могла тягатись по силі з США та СРСР. Після шести років війни англійці найменше думали про претензії на світове панування. Це особливо виявилось на перших післявоєнних виборах 26 липня 1945 р. Англійці проголосували за лейбористів, які чітко сформулювали свою головну мету – створити в Англії процвітаючу державу. Лейбористський кабінет став більше уваги приділяти питанням програмування економіки, регулювання зайнятості, експорту-імпорту та ін. За планом Маршалла Англія отримала близько 2,5 млрд. доларів, що сприяло структурній переорієнтації британської економіки, водночас посилило її залежність від США.

План Маршалла — програма економічної допомоги Європі після Другої світової війни. Висунуто 1947 року держсекретарем США Джорджем К. Маршаллом (почала діяти в квітні 1948).

У галузі зовнішньої політики лейбористи залишались на позиції союзу з США і повністю поділяли небезпеку відносно радянської загрози. У 1949 р. Англія стала членом НАТО. Найскладнішою проблемою для післявоєнної Великобританії була доля колоніальної імперії. Реформи лейбористів призвели до непомірного зростання державних витрат і різкого збільшення дефіциту державного бюджету, падінню рівня життя.

2. Фінансові труднощі сприяли перемозі у 1951 р. консерваторів на чолі з У.Черчиллем. У 1952 р. помер король Георг IV, на престол вступила його донька Єлизавета II. У тому ж році Великобританія, прагнучи залишитись наддержавою, з допомогою США створила ядерну зброю. У.Черчиллю вдалося зупинити розпад імперії, закріпити статус Англії великої держави, але він не зміг подолати всіх негативних явищ, що накопичились у житті країни. Після поразки в 1956 р. агресії Англії, Франції та Ізраїлю проти Єгипту (операція «Мушкетер»), Великобританія взагалі відмовилась від спроб зберегти імперію. Останньою спробою зберегти вплив в колишніх колоніях стало зміцнення Британської Співдружності націй.

Наприкінці 60-х років загострилась ірландська проблема. Після надання Ірландії незалежності в складі Великобританії залишилось шість графств Північної Ірландії, заселених переважно протестантським населенням. У 1969 р. в Ольстер було введено англійські війська для наведення порядку. У відповідь на території Північної Ірландії таємна організація Ірландська республіканська армія (ІРА) розв'язала терор проти англійських солдат. Жертвами взаємної жорстокості все частіше ставало цивільне населення. Хвиля насилля перекинулась і на інші райони Великобританії.

4 червня 1979 р. був сформований уряд на чолі з Маргарет Тетчер. Новий уряд енергійно вдавсь до заходів, які, на думку М. Тетчер, повинні були дати оздоровлення англійській економіці та фінансам. Політика уряду отримала назву тетчеризм.

Напрямки цієї політики були такі:

Жорсткі заходи у боротьбі з інфляцією – скорочення державних витрат, апарату та соціальних програм.

- Підтримка приватного підприємництва як основи економіки.
- Відмова від жорстокої регламентації бізнесу.
- Денаціоналізація (приватизація) нафтової промисловості, авіапромисловості і вантажного транспорту, частини комунальної власності.
- Обмеження прав на страйки, звуження сфери діяльності профспілок.
- Зменшення податкових ставок, збільшення опосередкованих податків.
- Перегляд соціальних програм.
- Підтримка приватної освіти і охорони здоров'я.

У зовнішній політиці М.Тетчер завоювала широку популярність у країні після успішного завершення конфлікту з Аргентиною навколо Фолклендських островів (1982 р.). Англія ніколи вже не посяде місце серед провідних країн світу. Проте завдяки діяльності М.Тетчер Англія посіла гідне їй місце у світі.